

# ROZPORZĄDZENIA WŁADZ.

---

1.

*Rozporządzenie urzędu żywnościowego z dnia 21. stycznia 1918 Dz. u. p. Nr. 22 w sprawie dodatkowych kart na cukier.*

Krajowa władza polityczna może ilość cukru na jeden miesiąc przeznaczoną podnieść do wysokości  $1\frac{1}{2}$  kg dla

a) służby stałej i pomocniczej w przedsiębiorstwach kolejowych, stale w służbie pozostającej;

b) personalu ochronnego leśnego w wysokich górach w obrębie c. k. Dyrekcyj lasów we Wiedniu, Gmunden, Solnogradzie, Gorycyi i Insbruku;

c) robotników lasowych, którzy z powodu swej roboty są często zmuszeni dłużej niż jeden dzień być nieobecni w swych miejscach zamieszkania.

Robotnicy lasowi mają swe żądania o przydział dodatkowej karty na cukier zgłosić w dotyczącem miejscu wydawania kart cukrowych, przedkładając równocześnie potwierdzenie urzędu gminnego, że do zgłoszenia swych żądań są istotnie uprawnieni. K.

## 2.

*Rozporządzenie ministerstwa obrony krajowej z dnia 23. stycznia 1918 Dz. u. p. Nr. 23 w sprawie wykonywania ustawy z dnia 26. grudnia 1912 Dz. u. p. Nr. 236 odnośnie do świadczeń wojennych.*

Rozporządzenie niniejsze wchodząc z dniem 24. stycznia 1918 w życie, znosi dotychczasowe rozporządzenia z dnia 14. listopada 1914 Dz. u. p. Nr. 326, 14. maja Dz. u. p. Nr. 117, 30. czerwca 1916 Dz. u. p. Nr. 202 i 30. czerwca 1916 Dz. u. p. Nr. 203 i składa się z dwu części: ogólnej i specjalnej. Odnośnie do gospodarstwa leśnego znajdujemy tam następujące zarządzenia.

W części ogólnej postanowiono, że komisye zajmujące się sprawami świadczeń wojennych mają się składać z zastępcy władzy politycznej jako przewodniczącego, zastępcy wojskowości i zastępcy władzy skarbowej. W miarę potrzeby mają być jeden lub dwaj rzeczoznawcy powołani a przed rozpoczęciem urzędowania zaprzysiężeni. Wynagrodzenie rzeczoznawców ma być, o ile nie są osobami wojskowymi lub urzędnikami państwowymi, ustanowione przed ich powołaniem. Uchwały komisyjne zapadają wedle przeciętnej wszystkich 3 przez członków komisyt podanych kwot; członkowie komisji nie są orzeczeniami rzeczoznawców związani. Z przebiegu obrad ma być spisany protokół, którym ma być tak sprawozdanie wraz z orzeczeniem rzeczoznawców, jak i samo głosowanie członków komisji objęte.

Komisya ma nasamprzód ustalić zwykłą wartość (der gemeine Wert) zażądanego przedmiotu. Ustalenie to nie jest jednak potrzebne, jeżeli dla pewnych przedmiotów w chwili ich objęcia za pomocą rozporządzenia lub ogłoszenia w myśl ustawy o świadczeniach wojennych zostały ceny ustanowione. Ustalenie zwyczajnej wartości ma nastąpić wedle pożytku, jaki odnośny przedmiot w chwili jego zażądania zwyczajnie i ogólnie przynosi. Dlatego nie mogą być uwzględniane szczególniejsze upodobanie, nierzetelne albo nawet stanem wojennym nie usprawiedliwione ceny i spekulacyjne kupna (handel łańcuszkowy i f. p.). Ustanowienie kwoty odszkodowania, jakoteż należitości za używanie ma nastąpić na podstawie zwyczajnej wartości.

Pretensya o odszkodowanie w pieniądzech może być tylko wtedy uwzględniona, jeżeli wojskowość nie usunie uszkodzenia lub przy rzeczach ruchomych nie da innego przedmiotu tego samego rodzaju i sposobu użycia. Szkada powstała przez świadczenia wojenne nie bezpośrednio, n. p. zysk utracony, przeszkoda lub utrudnienie w zasiewach etc. nie może być uwzględniona. Przy ustanawianiu kwoty odszkodowania przy nieruchomościach nie może być uwzględniony przypadek, który mógł przedmiot trafić, gdyby on nie był zażądany, jak n. p. siła wyższa, ekscesy, szkody wyrządzone przez nieprzyjaciela etc.

W postanowieniach szczegółowych mamy między innymi następujące przepisy.

Osoby powołane do świadczeń osobistych, o ile nie są żądane do robót dla wojskowości, mają być użyte o ile można w tej samej miejscowości, lub w najbliższej okolicy. Zarazem ustanowione zostały należitości, jakie osobom powołanym do świadczeń osobistych mają być wypłacane; dalej należitości za użycie fur i zwierząt.

Na wypadek żądania zakładu przemysłowego należy dążyć do dobrowolnej umowy. Jeżeli ona do skutku nie przyjdzie, uatenczas ma zobowiązany prawo do należitości, jakie otrzymywał w ostatnim roku przed zajęciem, ewentualnie przy żądaniach większych ma być przesłuchany rzeczoznawca.

Dalej unormowany został sposób żądania świadczeń i tak osoby pojedyncze mogą żądać świadczeń wojennych

tylko na podstawie pisemnego upoważnienia komendy (władzy) i komend żandarmeryi. Żądania wojska państwa obcego mogą być stawiane tylko przez komendę austriacką lub komendę żandarmeryi. Pisemne żądania mają zawierać przedmiot i rozmiary świadczenia, miejsce i czas dostawy, jakoteż nazwisko, szarżę i ciało wojskowe.

Pretensye swoje mają właściciele podnosić w tej gminie, w której dany przedmiot w danej chwili się znajdował, a jeżeli to z powodu wypadków wojennych nie jest wykonalne natenczas w krajowej władzy politycznej.

Równocześnie ustanowiono dla pewnej ilości przedmiotów ceny; dla gospodarstwa leśnego ustanowione zostały one tylko dla następujących przedmiotów:

1 m <sup>3</sup> drewna opałowego twardego na . . . . .	20— K
1 „ „ „ miękiego na . . . . .	16·50 „
1 q węgla drzewnego na . . . . .	16— „

Do tych cen mamy do zamieszczenia następujące uwagi:

Cena ustalona została za 1 m<sup>3</sup> a nie za 1 mp, a ponieważ wedle dat doświadczalnych stacyi leśnej w Meriabrunn zamiennik przy drewnie twardem wynosi: przy łupkach I. kl. 0·67, II. kl. 0·63, krąglakach 0·57, przy drewnie miękiem zaś 0·68, 0·65 i 0·64, więc przeciętny zamiennik przy drewnie twardem po uwzględnieniu stosunku procentowego w wyniku sortymentów wypada na 0·65, przy drewnie miękiem zaś na 0·67. Jeżeli więc ten zamiennik uwzględnimy to natenczas 1 mp wypadnie

przy drewnie twardem na $20 \times 0·65$ . . . . .	13— K
drewnie zaś miękiem na $16·50 \times 0·67$ . . . . .	11·06 „

Ponieważ jednak niema żadnego bliższego określenia i ponieważ przy wyróbce opału nie używa się oznaczenia m<sup>3</sup> lecz *rm* (*mp*) przeto przyjąć należy, że powyższem rozporządzeniem za 1 m<sup>3</sup> ustanowioną cenę rozumieć należy jako cenę na pniu. Z założenia tego wynika w dalszej konsekwencyi, że sprzedając zapasy gotowe w lesie przy pniu doliczać należy do cen powyższych wszelkie koszta przysposobienia znane pod nazwą kosztów wyrobki, a ewentualnie także koszta dostawy, jeżeli sprzedaż nastąpi poza zrębem, a ponadto także inne koszta, jak czynsz dzierżawny za składowisko, dozór etc.

Rozwijając dalej powyższe zapatrywanie, że cenę tę rozumieć trzeba za  $1 m^3$ , przyjąć należy, że ustanowiona jest ona dla drewna bez jakiegokolwiek nadmiaru, który i tak zresztą w gospodarstwie przeznaczony jest na uschnięcie (rzekomo). Jeżeli zatem stosy drewna posiadają pewien nadmiar, natenczas należy wartość nadmiaru doliczyć do powyższej ceny. Jeżeli n. p. stos ma  $2 m$  szerokości,  $1 m$  jak zwykle długości a  $2.25 m$  wysokości, natenczas jego zawartość rzeczywista wynosi nie  $4$  lecz  $4.25 mp$ , w czym  $0.25 mp$  jest nadmiarem. Wartość jego wynosi  $0.25 \times 13.00 = 3.25 K$  a stos dotyczący posiada ogólną wartość sprzedażną:  $4 \times 13.00 + 0.25 \times 13.00 = 55.25 K$ . Ponieważ stos ten oddany ma być przy pniu w lesie przeto do kwoty  $55.25 K$  doliczyć należy wyłożone koszta przysposobienia. Przypuśćmy, że one w obecnych czasach wynoszą  $20 K$ , zatem wartość rzeczonoego stosu drewna opałowego twardego jako materiał gotowy w lesie przy pniu wypadnie na  $55.25 + 20.00 = 75.25 K$ .

W podobny sposób należy postąpić przy obliczaniu wartości drewna opałowego miękiego.

W dalszym ciągu zwracamy uwagę na ten szczegół, że rozporządzenie powiada ogólnie: drewno opałowe twarde „hartes Brennholz“ i drewno opałowe miękie „weiches Brennholz“. W regularnym trybie gospodarstwa leśnego różniamy przy wyróbce opału następujące główne sortymenta: drewno gałęziowe, drewno krąglakowe, łupki I. i II. klasy. W obrocie targowym drewno gałęziowe, znoszące tylko niedaleki transport ma wyłącznie tylko znaczenie lokalne. Natomiast krąglaki i łupki są towarem handlowym, zatem w niniejszym wypadku pod powyższem oznaczeniem rozumieć należy: łupki I. i II. klasy i krąglaki, do pierwszych należy drewno wyż.  $15 cm$ , do drugich wedle zwyczajów handlowych drewno nie kłute od  $14$  do  $8 cm$  grubości w cieńszym końcu, z maksymalną domieszką  $5\%$  masy nadgniętej. Taka sama procentowa cyfra dopuszczalna jest przy łupkach II. klasy.

Dla drewna użytkowego nie ustanowiono żadnych cen sprzedażnych. W tym wypadku mają więc zastosowanie ceny maksymalne, gdzie one ustanowione zostały, a których jak wiadomo nie można przekroczyć, względnie obecnie ceny wytyczne, ustanowione niedawno przez centralną komisję

badania cen. O cenach wytycznych i stopniu możliwości ich zastosowania pisaliśmy w swoim czasie i dlatego nie chcąc się powtarzać powołujemy się na treść dotyczącego artykułu.

W końcu musimy dać wyraz naszemu zapatrywaniu, że wszystkie te niejasności, które w praktyce wywołują z pewnością różnice zapatrywań i rozmaite nieporozumienia, co wszystko w ostatecznym rezultacie biorąc wypadnie na niekorzyść właściciela lasu, byłoby zbyteczne, gdyby rozporządzenie było jaśniej stylizowane i wyraźnie miarę sprzedażną było oznaczyło. Gdyby więc było powiedziane: ustanawiam cenę 20 K za 1 *mp* z 5% nadmiarem loco zrąb przy pniu, to kwestya byłaby jasno postawiona i nie dawała żadnych trudności w interpretowaniu. A może istotnie jest to błąd w stylizacyi, co ewentualnie należałoby sprostować.

K.

## 3.

*Uchwała komisji żywiczej wydana w porozumieniu z ministerstwem handlu w sprawie ustanowienia nowych cen za żywicę.*

Smółka ze sosny zwyczajnej . . . . .	150 K
smoła (żywica) ze sosny zwyczajnej . . . . .	200 „
za 100 <i>kg</i> netto bez opakowania, loco miejsce zbiórki;	
Kalafonia świerkowa, jakość Schram . . . . .	320 K
dto                   „                   Allina . . . . .	350 „

za 100 *kg* netto łącznie z opakowaniem ze stacyi nadawczej

K.

## 4.

*Uchwała stałego komitetu taryfowego, ustanawiająca nowy tekst dla poz. H—19 klasyfikacyi towarów.*

Pozycja H—19 (drewno dla celów kopalnianych) ma wedle ostatniej uchwały stałego komitetu taryfowego, istniejącego w Ministerstwie kolejowem, otrzymać nowy tekst następującej treści:

drewno, do celów kopalnianych w górnictwie przeznaczone, w stanie surowym (nie impregnowane), a to: a) drewno w stanie krągłym do 24 cm w cieńszym końcu (odczubie), bez kory mierzząc, progi kopalniane, z dwu stron potarte lub z grubsza obciosane, do 15 cm wysokości, oszwary, deski oszwarowe i koły oszwarowe (Schwartenpfähle), wszystko do 7 m długości II—A—C; b) cienkie deszczułki do 1·5 m długości II—A—C drewno na cele kopalniane napojone środkami konserwującymi, patrz Poz. H—17 lit. d. Progi kopalniane (Grubenschwelle) są to podkłady przy kolejkach kopalnianych a na przestrzeniach, na których nie ma toru, służą one jako podkłady pod deski, po których się chodzi. Nie podpadają one jednak pod pojęcie materialne potrzebnych do celów kopalnianych, lecz pod oznaczenie „materiału tartego“ specjalnej taryfy 2. Do celów kopalnianych służyć mogą także roboty wykonywane na powierzchni ziemi, jeżeli przeznaczone są do oczyszczania składów lub bezpośrednio do pozyskiwania węgla itd. Dla tego progi w tym celu wyrabiane i wysyłane uważać należy także jako progi do celów kopalnianych. Nie należy tu jednak drewno służące do odwadniania, do robót ziemnych, budowy tunelów i kanałów etc i nie mogą być w listach przewozowych jako progi kopalniane (Grubenschwellen) oznaczane. W ten sposób wprowadzony został do ogólnej nomenklatury nowy wyraz techniczny, specjalny artykuł leśny a to „progi kopalniane“ (Grubenschwellen).

Oszwary kopalniane, które w kopalnictwie zastosowane znajdują, są zwyczajnie około 3 metry długie. K.